

«ՎԱՐՁՈՒԹԱՅԻՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ԵՎ ԴՐԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ, ՖԻԼՍԸ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵԼՈՒ ԵՎ ՖԻԼՄԻ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՎԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ

«   » _____ 2023 թվականի

N   - Ն

ՎԱՐՁՈՒԹԱՅԻՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ԵՎ ԴՐԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ, ՖԻԼՍԸ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵԼՈՒ ԵՎ ՖԻԼՄԻ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՎԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Կինեմատոգրաֆիայի մասին» օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ և 6-րդ կետերը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Հաստատել վարձութային վկայական տրամադրելու և դրա գործողությունը դադարեցնելու, ֆիլմը դասակարգելու և ֆիլմի տարիքային սահմանափակման մասին նշում կատարելու կարգը՝

- համաձայն հավելվածի:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվանից 2 ամիս հետո:

Հայաստանի Հանրապետության

վարչապետ Ն.
ՓԱՇԻՆՅԱՆ

Հավելված

ՀՀ կառավարության 2023 թվականի

_____ -ի N ____-Ն որոշման

ԿԱՐԳ

**ՎԱՐՁՈՒԹԱՅԻՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ԵՎ ԴՐԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ, ՖԻԼՍԸ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵԼՈՒ ԵՎ ՖԻԼՄԻ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ
ՍԱՀՄԱՆԱՓՈԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ**

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված կամ արտասահմանից գնված ֆիլմերի տարածման համար վարձութային վկայականի տարամադրման, տրամադրման գործողության դադարեցման, ինչպես նաև ֆիլմը դասակարգելու և ֆիլմի տարիքային սահմանափակման մասին նշում կատարելու ընթացակարգերն ու պայմանները:
2. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ֆիլմի տարածումն իրականացվում է վարձութային վկայականի հիման վրա:

2. ՎԱՐՁՈՒԹԱՅԻՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

ԵՎ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

3. Վարձութային վկայականը տրամադրվում է ֆիլմերի տարածման հետևյալ տեսակների համար`
  - Էկրանային տարածում.
  - հեռուստատեսային տարածում (այդ թվում արբանյակային և մալուխային).
  - համացանցային տարածում (այդ թվում Ֆիլմը հանրության լայն շրջանակներին հասանելի դարձնելու այլ ձևեր` ինքնաթիռ, գնացք և այլն).
4. Վարձութային վկայականի տրամադրման, տրամադրման գործողության դադարեցման գործընթացն իրականացնում է մշակութային հիմնադրամը (այսուհետ` Ազգային մարմին):
5. Վարձութային վկայական ստանալու համար դիմելու իրավունք ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտներն են (այսուհետ` հայտատու).
  - Ֆիլմարտադրող ընկերությունը (ֆիլմի իրավատեր).
  - Դիստրիբյուտորական ընկերությունը (ֆիլմի տարածման իրավատեր).
  - Ֆիլմցուցադրող ընկերությունը (Կինոթատրոններ և այլ ցուցադրողներ).
  - Ընկերություն, որն ունի սույն կարգի 3-րդ կետով սահմանված տեսակներով (տեսակներից մեկով) ֆիլմը տարածելու ոչ բացառիկ լիցենզիա (եթե նախկինում տվյալ ֆիլմի համար չի տրամադրվել վարձույթի վկայական` տարածման բացառիկ իրավունք ունեցող ընկերությանը).
6. Վարձութային վկայական ստանալու համար հայտատուն Ազգային մարմին է ներկայացնում`
  - Ազգային մարմնի կողմից հաստատված ձևաչափով հայտ.
  - հեղինակային իրավունքի վերաբերյալ հայտարարությունը.
  - ֆիլմի դասակարգման և ձայնային ներկայացման վերաբերյալ հայտարարություն.
  - ֆիլմի կրկնօրինակման և (կամ) ենթագրման վերաբերյալ հայտարարություն.
  - Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիլմի տարածման ժամանակացույցի վերաբերյալ տեղեկատվություն.
  - Ֆիլմի տարածման տեսակների մասին տեղեկատվություն` համաձայն սույն կարգի 3-րդ կետի տեսակների.
7. Հայտին կցվում են հետևյալ փաստաթղթերը`
  - հայտատուի պետական ռեգիստրի վկայականի պատճենը (դրա

բացակայության դեպքում Ազգային մարմինն ինքնուրույն է հարցում ուղարկում Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստր՝ որպես համագործակցության մաս)։

- Ֆիլմի տարածման համար հայտատուի իրավունքը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները (օտար լեզվով փաստաթղթերը ուղեկցվում են փաստաթղթերի հայերեն պաշտոնական թարգմանությամբ)։
- կինովարձույթի կամ հեռարձակման, կամ կաբելային տարածման համար նախատեսված, հայրենական կամ համատեղ արտադրության ֆիլմերում օգտագործված երաժշտական ստեղծագործությունների մասին (կոմպոզիտոր, օգտագործված ստեղծագործության անվանումը, ֆիլմում ստեղծագործության տևողությունը) տեղեկատվություն։
- մոնտաժային (երկխոսության) թերթեր (եթե այդպիսիք կան), կից՝ ֆիլմի կարճ անտագիան։
- Ֆիլմի կրկնօրինակը՝ թվային կրիչով և տեխնիկական պահանջներին համապատասխան (ներկայացվում է դիտման և արխիվացման համար)։
- պետական տուրքի վճարման անդորրագրի պատճենը (դրա բացակայության դեպքում Ազգային մարմինն ինքնուրույն է հարցում ուղարկում ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե՝ որպես համագործակցության մաս)։

8. Ազգային մարմինն ընդունում, գրանցում և հաշվառում է հայտատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը։

9. Հայտը սույն կարգի 6-րդ և 7-րդ կետերով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանելու և (կամ) հայտին կից փաստաթղթերը թերի ներկայացնելու դեպքում Ազգային մարմինը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում փոստով կամ էլեկտրոնային եղանակով հայտատուին ուղարկում է ծանուցում (նշելով առկա թերությունները և/կամ բացակայող փաստաթղթերի ցանկը)՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում բացակայող փաստաթղթերը ներկայացնելու (Ազգային մարմնի կողմից հաստատված ձևով (ՁԵՎ..)) և/կամ առկա թերությունները վերացնելու անհրաժեշտության պահանջով։ Հայտատուն կարող է բացակայող փաստաթղթերը և/կամ թերությունների շտկումը անձամբ ներկայացնել Ազգային մարմնին կամ ուղարկել փոստով։

10. Վարձութային վկայականի տրամադրման հայտը մերժվում է, եթե՝

- ներկայացված տեղեկատվությունը արժանահավատ չէ։
- ներկայացված փաստաթղթերը չեն համապատասխանում օրենքի պահանջներին։
- ներկայացված փաստաթղթերը թերի են, և տեղեկացնելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, թերությունները չեն վերացվում։

11. Հայտի և դրան կից փաստաթղթերի քննարկման, ինչպես նաև ֆիլմի հանդիսատեսի տարիքային կատեգորիան (այսուհետ՝ **Ֆիլմի դասակարգում**) սահմանելու ժամկետը (բացառությամբ սույն կարգի 12-րդ կետով նախատեսված դեպքերի) չպետք է գերազանցի 10 աշխատանքային օրը՝ Ազգային մարմին ներկայացված հայտի գրանցման օրվանից։

12. Եթե Ազգային մարմինը ստանում է 2 կամ ավելի հայտ, որոնց վարձույթի մեկնարկի ժամկետները համընկնում են, ապա 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում է կայացնում ներկայացված հայտերը չդիտարկելու, և պատվիրված նամակով տեղեկացնում է հայտատուներին ֆիլմը վարձույթ մտցնելու ժամկետների վերաբերյալ բանակցություններ վարելու անհրաժեշտության մասին, միաժամանակ տրամադրելով ֆիլմը վարձույթ մտցնելու առաջիկա հնարավոր ժամանակացույցը: Տեղեկատվությունը համարվում է հայտատուների կողմից ստացված՝ այն ուղարկելուց 6 օր հետո: Բանակցությունների արդյունքում հայտատուները 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրված նամակով հայտնում են Ազգային մարմինն իրենց որոշման մասին՝ կցելով նոր հայտադիմում ֆիլմը վարձույթ մտցնելու նոր ժամանակացույցով: Ազգային մարմինը մուտքագրում է նոր հայտը (երը) գրանցամատյանում:
13. Այն դեպքում, երբ սույն կարգի 12-րդ կետով սահմանված ժամկետում հայտատուները համաձայնեցված որոշում չեն ներկայացնում Ազգային մարմինն, ֆիլմերի վարձույթի մեկնարկի ամսաթվերի հերթականության հարցը քննարկում է Ազգային մարմինն կից ստեղծված վարձույթային վկայականներ տրամադրող փորձագիտական խորհուրդը (այսուհետ՝ փորձագիտական խորհուրդ): Փորձագիտական խորհրդի որոշումը կրում է խորհրդատվական բնույթ և հաշվի է առնվում Ազգային մարմին կողմից՝ ֆիլմերին վարձույթային վկայականներ տրամադրելու, դրա գործողությունը դադարեցնելու համար ֆիլմերի դասակարգման, ինչպես նաև ֆիլմերի վարձույթի մեկնարկի ժամկետները որոշելիս: Ազգային մարմինը 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրված փոստով տեղեկացնում է հայտատուին որոշման մասին:
14. Սույն կարգի 12-րդ կետի դրույթները տարածվում են այն ֆիլմերի վրա, որոնք ունեն համանման թեմա, ժանր և (կամ) նախատեսված են նույն թիրախային լսարանի համար:
15. Փորձագիտական խորհուրդը գործում է որպես մշտական փորձագիտական մարմին Ազգային մարմնի կողմից հաստատված կանոնակարգով և կազմով:
16. Փորձագիտական խորհրդին մասնակցությունն իրականացվում է կամավորության, ինքնակառավարման, թափանցիկության սկզբունքներով, որոշումների կայացման հարցում անկախության իրավունքով:
17. Փորձագիտական խորհրդում, բացի նախագահից, պայմանավորվածության համաձայն ընդգրկվում են երեխաների կրթության և դաստիարակության ոլորտի մասնագետներ, հոգեբաններ, մշակութաբանության, կինոարվեստի, կինոքննադատության ոլորտի մասնագետներ:
18. Փորձագիտական խորհուրդը դիմողից կամ Ազգային մարմնից համապատասխան գրավոր հարցումը ստանալու օրվանից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիտում է ֆիլմը և հանդիսատեսի տարիքային կատեգորիաներին համապատասխան որոշում է ֆիլմի դասակարգումը, կամ որոշում է ֆիլմում այն տեսարանների առկայությունը, որոնք կարող են պատճառ հանդիսանալ վարձույթային

վկայականի տրամադրման գործողությունը դադարեցնելու համար:

19. Վարձութային վկայական տրամադրվում է, եթե՝

- կատարված է ֆիլմի դասակարգումը և տարիքային սահմանափակման մասին համապատասխան նշումը.
- կատարված է օտարալեզու ֆիլմի հայերեն կրկնօրինակումը և (կամ) տեսանելի ու հստակ ենթագրումը, բացառությամբ ֆիլմում հնչող երաժշտական ստեղծագործությունների և այն դրվագների, որոնք էական չեն կամ ըստ ստեղծագործական մտահղացման՝ պետք է լինեն օտարալեզու.
- Սույն կարգի 19-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջը չի տարածվում

1) շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող գիտական, մշակութային, կրթական, ճանաչողական ու այլ նմանատիպ ծրագրերի և օտար լեզուների իմացության բարելավման կամ ուսուցման համար նախատեսված ֆիլմերի վրա.

2) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների և կինոփառատոների ու կինոարվեստի այլ միջոցառումների շրջանակում ցուցադրման համար նախատեսված ֆիլմերի վրա.

3) արբանյակային կամ մալուխային կապի միջոցով հեռարձակվող ֆիլմերի վրա:

21. Վարձութային վկայականը տրամադրվում է Ազգային մարմնի կողմից հաստատված ձևաթղթով և յուրաքանչյուր վկայականի վրա նշվում է անհատական համար: Ֆիլմի մասին տեղեկատվությունը և վարձութային վկայականի անհատական համարը Ազգային մարմնի կողմից մուտքագրվում է ֆիլմերի հաշվառման պետական ռեեստրում: Վարձութային վկայականը պետք է պարունակի ֆիլմի հանդիսատեսի տարիքային կատեգորիայի մասին տեղեկատվություն՝ հաշվի առնելով հայտատուի կողմից սույն կարգի 6-րդ կետի 6-րդ ենթակետի համաձայն տրամադրված տեղեկատվությունը և սույն կարգի 7-րդ կետի 5-րդ ենթակետին համապատասխան ներկայացված ֆիլմը դիտելու արդյունքները: Վարձութային վկայականում նշվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ֆիլմի վարձույթի մեկնարկի ամսաթիվը, հաշվի առնելով սույն կարգի 12-րդ կետի դրույթը:

22. Իրավաբանական անձի վերակազմակերպման, լուծարման կամ անվան փոփոխության դեպքում հայտատուի գրավոր դիմումի հիման վրա վարձութային վկայականում կատարվում է համապատասխան փոփոխություն:

23. Վարձութային վկայական չի տրամադրվում, եթե՝

- ներկայացված ֆիլմի համար արդեն տրվել է վարձութային վկայական մեկ այլ կազմակերպությանը, որը հանդիսանում է ֆիլմի բացառիկ իրավունքների սեփականատերը.
- ֆիլմը պարունակում է նյութեր, որոնք խախտում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը.
- ֆիլմը պարունակում է թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի կամ դրանց

պրեկուրսորների ստեղծման և պատրաստման մեթոդների, պոռնոգրաֆիայի, բռնության և դաժանության պաշտամունքը քարոզող նյութերի մասին տեղեկություններ.

- Ֆիլմում օգտագործվում են թաքնված տեխնիկական մեթոդներ այնպիսի տեղեկատվության տարածման համար, որոնք ազդում են մարդկանց ենթագիտակցության վրա և (կամ) վնասակար ազդեցություն ունեն նրանց առողջության վրա.
- Ֆիլմը պարունակում է անպարկեշտ արտահայտություններ (բացառությամբ նյութական կրիչի վրա ֆիլմի վարձույթի համար վարձութային վկայականի տրամադրման).
- խախտվել են սույն կարգի 6-րդ, 7-րդ և 12-րդ կետերի դրույթները.

24. Վարձութային վկայականի տրամադրման գործընթացը դադարեցնելու որոշման դեպքում, Ազգային մարմինը հայտատուին ուղարկվում է վարձութային վկայականի տրամադրման գործընթացը դադարեցնելու մասին որոշումը (նշելով պատճառները): Նշված որոշումը հայտադիմումի փաստաթղթային փաթեթով ուղարկվում է հայտատուին պատվիրված փոստով՝ ոչ ուշ, քան վարձութային վկայականի տրամադրման գործընթացը դադարեցնելու մասին որոշում կայացնելուց 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

25. Վարձութային վկայականը դադարեցնելու համար հիմք է հանդիսանում.

- վարձութային վկայականը ստացած կազմակերպության կողմից վկայականից կամավոր հրաժարվելու դիմումի ներկայացում.
- փաստացի ցուցադրված և տարածված ֆիլմի օրինակի անհամապատասխանությունը վարձութային վկայական ստանալու համար սույն կարգի 7-րդ կետի 5-րդ ենթակետին համապատասխան ներկայացված ֆիլմի պատճենին.
- ֆիլմի վարձույթի փաստացի մեկնարկի ամսաթվի և վարձութային վկայականում նշված ամսաթվի միջև անհամապատասխանություն.
- Ֆիլմի վարձույթի մեկնարկի մասին Ազգային մարմնի կողմից ստացված հայտ, որի մեկնարկի ամսաթիվը համընկնում է ավելի վաղ մեկ այլ ֆիլմի վարձույթի մեկնարկի ամսաթվի հետ.
- ֆիլմի հրապարակային ցուցադրության ժամանակ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ արգելված տեղեկատվություն պարունակող նյութերի առկայություն.
- ներկայացվել են ոչ հավաստի տեղեկատվություն կամ կեղծ փաստաթղթեր.
- խախտվել են «Կինեմատոգրաֆիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջները:

26. Վարձութային վկայականը դադարեցնելու որոշում կայացնելու դեպքում Ազգային մարմինը պատվիրված նամակով ծանուցում է ուղարկում հայտատուին:

27. Սույն կարգի 25-րդ կետի 4-րդ ենթակետի հիման վրա վարձութային վկայականը դադարեցնելու դեպքում ծանուցման մեջ նշվում է նաև սույն կարգի 12-րդ կետով սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ֆիլմի վարձույթի մեկնարկի համաձայնեցման անհրաժեշտության մասին:

28. Ծանուցումը համարվում է ստացված այն ուղարկելու օրվանից 6 օր հետո: Նշված կազմակերպությունը պարտավոր է ծանուցման ստացման օրվանից 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում, պատվիրված նամակով կամ անձնապես Ազգային մարմինն վերադարձնել ստացված վարձութային վկայականի բնօրինակը:
29. Ազգային մարմինն իր կայքէջում տեղադրում է վարձութային վկայականը դադարեցնելու մասին տեղեկատվություն և համապատասխան գրառում է կատարում պետական կինոռեեստրում:

3. ՖԻԼՄԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

30. Ֆիլմի դասակարգումն իրականացվում է ելնելով ֆիլմում առկա տեղեկատվության բնույթից, հետևյալ կատեգորիաներով.

- Ֆիլմ մինչև 6 տարեկան երեխաների համար (0+).

ա. 6 տարեկանից փոքր երեխաների համար նախատեսված ֆիլմը կարող է ներառել այն տեղեկատվությունը, որը չի վնասում երեխաների առողջությանը և (կամ) զարգացմանը (այդ թվում ֆիլմի ժանրով պայմանավորված ոչ նատուրալիստական ձևաչափով տեսարաններ կամ ֆիզիկական ու հոգևոր բռնությունների վերաբերյալ տեղեկություններ, որոնք ենթակա են չարի նկատմամբ բարու հաղթանակի և բռնության զոհի հանդեպ կարեկցանքի արտահայտմանը և (կամ) բռնության դատապարտմանը).

- Ֆիլմ 6 տարեկանից բարձր երեխաների համար (6+).

ա. 6 տարին լրացած երեխաների համար նախատեսված ֆիլմը կարող է ներառել սույն կարգի 23.-րդ կետի 4-րդ ենթակետում նշված տեղեկատվությունը, ինչպես նաև ֆիլմի ժանրով և (կամ) սյուժեով հիմնավորված այլ տեղեկություններ.

բ. մարդկային հիվանդությունների (բացառությամբ լուրջ հիվանդությունների) և (կամ) դրանց հետևանքների կարճատև և ոչ նատուրալիստական պատկերում կամ նկարագրություն, որը չի նվաստացնում մարդու արժանապատվությունը.

գ. դժբախտ պատահարի, աղետի կամ ոչ բռնի մահվան ոչ բնական պատկերում կամ նկարագրություն՝ առանց դրա հետևանքները ցույց տալու, ինչը կարող է երեխաների մոտ վախ, սարսափ կամ խուճապ առաջացնել.

դ. այն գործողությունների և (կամ) հանցագործությունների պատկերումը կամ նկարագրությունը, որոնք չեն դրդում կատարել հակահասարակական գործողություններ և (կամ) հանցագործություններ, պայմանով, որ չի արդարացվում կամ հիմնավորվում դրանց թուլատրելիությունը և արտահայտված է բացասական, դատապարտող վերաբերմունք դրանք կատարող անձանց նկատմամբ.

- Ֆիլմ 12 տարեկանից բարձր երեխաների համար (12+).

ա. 12 տարեկանից բարձր երեխաների համար նախատեսված ֆիլմը կարող է ներառել սույն կարգի 23-րդ կետի 5-րդ ենթակետում նշված տեղեկատվությունը, ինչպես նաև ֆիլմի ժանրով և (կամ) սյուժեով հիմնավորված այլ տեղեկություններ.

բ. դաժանության և (կամ) բռնության (բացառությամբ սեռական բռնության) դրվագային պատկերում կամ նկարագրություն՝ առանց կյանքից զրկելու կամ անդամահատման գործընթացի նատուրալիստական պատկերման, պայմանով, որ արտահայտված է զոհի հանդեպ կարեկցանք և (կամ) դաժանության ու բռնության նկատմամբ բացասական, դատապարտող վերաբերմունք (բացառությամբ քաղաքացիների իրավունքների և օրինականորեն պաշտպանված հասարակության կամ պետության շահերի պաշտպանության դեպքերում կիրառվող բռնության).

գ. պատկեր կամ նկարագրություն, որը չի հրահրում հակահասարակական գործողությունների (ներառյալ ավիոհոլի և ավիոհոլ պարունակող ապրանքների, գարեջրի և դրա հիման վրա պատրաստված ըմպելիքների օգտագործումը, խաղամոլությունը, թափառաշրջիկությունը կամ մուրացկանությունը), թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի(առանց ցուցադրման), ծխախոտային արտադրանքի հիշատակում՝ պայմանով, որ հակահասարակական գործողությունների թույլատրելիությունը արդարացված և հիմնավորված չէ, դրանց նկատմամբ արտահայտվում է բացասական, դատապարտող վերաբերմունք և առկա է այդ ապրանքների, միջոցների, նյութերի սպառման վտանգի մասին նշումը.

դ. տղամարդու և կնոջ միջև սեռական հարաբերությունների (բայց ոչ սեռական շահագործման կամ սեռական նվաստացուցիչ տեսարանների) ոչ նատուրալիստական պատկերում կամ նկարագրություն, բացառությամբ սեռական բնույթի ակտերի պատկերումների կամ նկարագրությունների.

- Ֆիլմ 16 տարեկանից բարձր երեխաների համար (16+).

ա. 16 տարին լրացած երեխաների համար նախատեսված ֆիլմը կարող է ներառել սույն կարգի 23-րդ կետի 6-րդ ենթակետում նշված տեղեկատվությունը, ինչպես նաև ֆիլմի ժանրով և (կամ) սյուժեով հիմնավորված այլ տեղեկություններ.

բ. դժբախտ պատահարի, աղետի, հիվանդության, մահվան պատկերում կամ նկարագրություն՝ առանց դրանց հետևանքների նատուրալիստական դրսևորման, ինչը կարող է երեխաների մոտ վախ, սարսափ կամ խուճապ առաջացնել.

գ. դաժանության և (կամ) բռնության (բացառությամբ սեռական բռնության) պատկերում կամ նկարագրություն՝ առանց կյանքից զրկելու կամ անդամահատման գործընթացի նատուրալիստական դրսևորման, պայմանով, որ արտահայտված է զոհի հանդեպ կարեկցանք և (կամ) դաժանության ու բռնության նկատմամբ բացասական, դատապարտող վերաբերմունք (բացառությամբ քաղաքացիների իրավունքների և օրինականորեն

պաշտպանված հասարակության կամ պետության շահերի պաշտպանության դեպքերում կիրառվող բռնության)։

դ. տեղեկություններ թմրամիջոցների կամ հոգեմետ և (կամ) հարբեցնող նյութերի մասին (առանց դրանց ցուցադրման), դրանց օգտագործման վտանգավոր հետևանքների մասին՝ նման դեպքերի ցուցադրմամբ, պայմանով, որ այդ թմրամիջոցների կամ նյութերի օգտագործման նկատմամբ դրսևորվում է բացասական կամ դատապարտող վերաբերմունք է, և առկա է դրանց սպառման վտանգի մասին ցուցում։

ե. առանձին հայիոյանքներ և (կամ) արտահայտություններ, որոնք չեն պատկանում անպարկեշտ բառապաշարին։

զ. տղամարդու և կնոջ միջև սեռական հարաբերությունների (բայց ոչ սեռական շահագործման կամ սեռական նվաստացուցիչ տեսարանների) պատկերում կամ նկարագրություն, բացառությամբ սեռական բնույթի ակտերի պատկերումների կամ նկարագրությունների։

- Մինչև 18 տարեկան երեխաների և պատանիների համար ֆիլմն արգելված է, եթե այն պարունակում է հետևյալ տեղեկությունները։

ա. տեղեկատվություն, որը խրախուսում է երեխաներին կատարել իրենց կյանքի և առողջության համար վտանգավոր գործողություններ (այդ թվում՝ իրենց առողջությանը վնասելու և ինքնասպանության)։

բ. տեղեկատվություն, որը կարող է երեխաներին դրդել թմրամիջոցների, հոգեմետ և (կամ) հարբեցնող նյութերի, ծխախոտի, ալկոհոլային և ալկոհոլ պարունակող մթերքների, դրա հիման վրա պատրաստված ըմպելիքների օգտագործման, և (կամ) ցանկություն առաջացնել խաղամոլության, մարմնավաճառության, թափառաշրջիկության կամ մուրացկանության։

գ. տեղեկատվություն, որը հիմնավորում կամ արդարացնում է բռնության և (կամ) դաժանության թույլատրելիությունը, կամ հրահրում է իրականացնել մարդկանց և կենդանիների նկատմամբ բռնի գործողություններ։

դ. տեղեկություններ, որոնք ժխտում են ընտանեկան արժեքները և անհարգալից վերաբերմունք են առաջացնում ծնողների և (կամ) ընտանիքի այլ անդամների նկատմամբ։

ե. անօրինական վարքագիծն արդարացնող տեղեկատվություն։

զ. անպարկեշտ արտահայտություններ։

է. պռնոգրաֆիկ բնույթի տեղեկատվություն։

- Ֆիլմ 18 տարեկանից բարձր հանդիսատեսի համար (18+)։

ա. 18 տարեկանից բարձր հանդիսատեսի համար նախատեսված ֆիլմը կարող է ներառել սույն կարգի 23-րդ կետի 7-րդ ենթակետում նշված տեղեկատվությունը, ինչպես նաև ֆիլմի ժանրով և (կամ) սյուժեով

հիմնավորված այլ տեղեկություններ.

բ. հայհոյանքներ և անպարկեշտ արտահայտություններ.

գ. սեռական հարաբերությունների, ներառյալ սեռական բնույթի ակտերի, սեռական բռնության կամ հարկադրանքի տեսարանների պատկերում կամ նկարագրություն.

դ. բռնության նատուրալիստական պատկերում՝ առանց ավելորդ դաժանության.

ե. թմրամիջոցների օգտագործման դրվագներ և դրանց հետևանքները, բայց ոչ դրական համատեքստում:

31. Փաստաթղթերը ուսումնասիրող մասնագետը համապատասխան նշում է կատարում վարձութային վկայականում (0+, 6+, 12+, 16+, 18+):

4. ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՆԿԱՏԱՍԲ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

32. Վարձութային վկայականի տրամադրման, դրա գործողության դադարեցման ընթացակարգերի իրականացման վերահսկողությունն իրականացնում է կինեմատոգրաֆիայի ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից Լիազորված պետական մարմինը:

33. Հայտատուն իրավունք ունի մինչդատական և դատական վարույթում բողոքարկելու սույն կարգի հիման վրա վարձութային վկայականի տրամադրման, դրա գործողության դադարեցման գործընթացների շրջանակում կայացված (ընդունված) որոշումները և գործողությունները (անգործությունը)՝ Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրությանը համապատասխան: